

Методичні рекомендації до виконання завдання 3

1. Оцінювання майнового стану підприємства проводять за показниками, поданими в табл. 1

Таблиця 1

Показники майнового стану підприємства

Показники	Розрахунок	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду	Зміни
1	2	3	4	5
Сума господарських коштів, що їх підприємство має в розпорядженні	ф. 1 р. 1300			
Коефіцієнт зношування основних засобів	ф. 1 р. 1012 / ф. 1 р. 1011			
Коефіцієнт придатності основних засобів	ф. 1 р. 1010 / ф. 1 р. 1011			
Коефіцієнт оновлення	ф. 5 р. 260 (гр. 5) / ф. 1 р. 1011 (к. р.)			
Коефіцієнт вибуття	ф. 5 р. 260 (гр. 8) / ф. 1 р. 1011 (п. р.)			
Частка основних засобів в активах	ф. 1 р. 1010 / ф. 1 р. 1300			
Коефіцієнт мобільності активів	ф. 1 р. 1195 / ф. 1 р. 1095			

2. З метою визначення однозначних підходів під час оцінювання фінансово-господарського стану підприємств на предмет наявності ознак приховуваного, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутстванеобхідно:

1) своєчасно виявити формування незадовільної структури балансу для здійснення випереджувальних заходів щодо запобігання банкрутству;

2) здійснити аналіз для виявлення резервів підвищення ефективності виробництва та відновлення платоспроможності підприємств шляхом їх санації. Проводять аналіз платоспроможності підприємства відповідно до методичних рекомендацій, затверджених Міністерством економіки України.

Для забезпечення однозначності підходів під час оцінювання фінансово-господарського стану підприємств, а також своєчасного виявлення формування незадовільної структури балансу Міністерством економіки України виданий наказ № 14 від 19.01.2006 р. «Про методичні рекомендації з виявлення ознак неплатоспроможності підприємства і ознак дій з приховання банкрутства, фіктивного банкрутства або доведення до банкрутства».

Джерелами інформації для проведення розрахунків економічних показників і виявлення ознак неплатоспроможності чи банкрутства є вибіркові показники з документів фінансової звітності підприємства. Економічним показником ознак поточної платоспроможності (Пп) за наявності простроченої

кредиторської заборгованості є різниця між сумою наявних у підприємства грошових коштів, їх еквівалентів та інших високоліквідних активів і його поточних зобов'язань, що визначається за формулою:

$$\text{Пп} = \text{A1030} + \text{A1035} + \text{A1160} + \text{A1165} - \text{П1695}, (1)$$

де A1030, A1035, A1160, A1165, A1695 — відповідні рядки активу балансу;

П1695 – підсумок III розділу пасиву балансу.

Згідно з формулою (1) показником **поточної платоспроможності (Пп)** за наявності простроченої кредиторської заборгованості є різниця між сумою наявних у підприємства грошових коштів, їхніх еквівалентів та інших високоліквідних активів і його поточних зобов'язань.

Від'ємний результат алгебраїчної суми зазначених статей балансу (Пп) свідчить про поточну неплатоспроможність суб'єкта підприємницької діяльності.

Поточна неплатоспроможність характеризує такий фінансовий стан підприємства, за якого на певний конкретний період часу через випадковий збіг обставин недостатньо суми коштів, що є у нього, і високоліквідних активів для погашення поточного боргу, відповідного законодавчому визначенню.

Такий стан характеризується як нездатність суб'єкта підприємницької діяльності виконувати грошові зобов'язання перед кредиторами після настання встановленого терміну їх сплати, зокрема із заробітної плати, а також виконувати зобов'язання зі сплати податків і зборів (обов'язкових платежів) не інакше, як шляхом відновлення платоспроможності.

Критична неплатоспроможність підприємства характеризує відповідний фінансовий стан потенційного банкрутства, якщо на початок і кінець звітного кварталу, що передують подачі заяви про порушення справи про банкрутство, є ознаки поточної неплатоспроможності.

Для виявлення ознак критичної неплатоспроможності, розраховують коефіцієнт покриття (Кп) і коефіцієнт забезпечення власними засобами (Кз).

Коефіцієнт покриття (Кп) характеризує достатність оборотних коштів підприємства для погашення своїх боргів і визначається як відношення суми оборотних коштів до загальної суми поточних зобов'язань за кредитами банку, інших позикових коштів і розрахунків з кредиторами.

Розрахувати коефіцієнт покриття за формулою:

$$\text{Кп} = \text{A1195} / \text{П1695},$$

2)

де A1195 – підсумок II розділу активу балансу.

Коефіцієнт забезпечення власними коштами (Кз) характеризує наявність власних оборотних коштів у підприємства, необхідних для його фінансової стабільності, і визначається як відношення різниці між обсягами джерел власних та прирівняних до них коштів і фактичною вартістю основних засобів та інших необоротних активів до вартості наявних у підприємства оборотних активів — виробничих запасів, незавершеного виробництва, готової продукції,

грошових коштів, дебіторської заборгованості та інших оборотних активів. Коефіцієнт забезпечення власними засобами визначають за формулою:

$$K_3 = (П1495 - А1095) / А1195,$$

(

3)

де П1495 – підсумок розділу I пасиву балансу;

А1095, А1195 – підсумки I і II розділів активу балансу відповідно.

Ознаки критичної неплатоспроможності, що відповідають фінансовому стану потенційного банкрутства, наявні, якщо на початку і в кінці звітного кварталу, що передував поданню заяви про порушення справи про банкрутство, мають місце ознаки поточної неплатоспроможності, а коефіцієнт покриття (Кп) і коефіцієнт забезпечення власними засобами (Кз) у кінці звітного кварталу менше їх нормативних значень — 1,5 і 0,1 відповідно.

Критична неплатоспроможність Пп нач < 0; Пп кон < 0;

Кп < 1,5; Кз < 0,1.

Пп – поточна платоспроможність; Кп – коефіцієнт покриття;

Кз – коефіцієнт забезпечення.

Переважа повинна віддаватися позасудовим заходам відновлення платоспроможності боржника або його санації у процесі провадження справи про банкрутство за умови, що в кінці звітного кварталу хоча б один з указаних коефіцієнтів перевищує його нормативне значення або протягом звітного кварталу спостерігається їх збільшення.

Платоспроможність боржника може вважатися відновленою (відсутні ознаки потенційного банкрутства), якщо протягом терміну, встановленого планом санації боржника, забезпечується позитивний показник поточної платоспроможності і перевищення нормативного значення коефіцієнта покриття ($K_p > 1,5$) за наявності тенденції збільшення рентабельності.

Надкритична неплатоспроможність характеризує таке фінансове становище, за якого за підсумками року коефіцієнт покриття менше 1 і підприємство не отримало прибутку. У цьому випадку задоволення вимог кредиторів можливе через застосування ліквідаційної процедури.